

Φωνή της

Φυλακτής

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΦΥΛΑΚΤΙΩΤΩΝ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Εκδότης - Διευθυντής: Βασ. Χρ. Διαμαντής
Υπ. Σύνταξης: Γεώργιος Χρ. Τσιαμαντάς

Γραφεία: Καραϊσκάκη 6 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: 0441 - 25375

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2001
ΕΤΟΣ 2ο, ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 5

ΓΕΝΕΘΛΙΑ

Ένα χρόνο ζωής συμπλήρωσε η εφημερίδα μας. Κάνοντας στην αρχή δειλά βήματα έτρεξε γρήγορα για να συναντήσει όλους τους Φυλακτιώτες όπου ζουν και εργάζονται, είτε στη χώρα μας είτε στο εξωτερικό.

Στη χρονιά που πέρασε η εφημερίδα μας προσπάθησε να καταξιωθεί στην συνείδηση των συγχωριανών. Η αρθρογραφία της, με τα μόνιμα άρθρα για την ιστορία του χωριού και τα Δημοτικά μας τραγούδια, οι ειδήσεις από το χωριό και τον Δήμο αγκαλιάστηκαν από τους αναγνώστες της.

Τα καλά σχόλια και η εποικοδομητική κριτική που ασκήθηκε μας δίνουν τη δύναμη να συνεχίσουμε. Πολλές προσπάθειες πολιτιστικών συλλόγων για έκδοση εφημερίδας κολλάει στο οικονομικό. Στο χρόνο που πέρασε οι Φυλακτιώτες ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμα της

εφημερίδας μας και την στήριξαν οικονομικά. Εκείνο που έλειψε τη χρονιά που πέρασε είναι η ανταπόκριση των συγχωριανών μας σε αρθρογραφία.

ΖΗΤΑΜΕ ΑΠΟ ΟΣΟΥΣ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΣΤΕΙΛΟΥΝ ΑΡΘΡΑ ΤΟΥΣ

Χρειάζεται να βοηθήσουμε όλοι. Χρειάζεται οι νέοι και οι επιστήμονες του χωριού να δραστηριοποιηθούν.

Ας κάνουμε όλοι μια ευχή

Η ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΤΗΣ να ζήσει ώστε να αποτελέσει ένα ακόμα συνδετικό κρίκο στο σφίξιμο των σχέσεων των συγχωριανών και να προβάλλει τις πολιτιστικές και κοινωνικές αξίες.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Του Αθανασίου Τσιαμαντά

4. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΥΠΑΓΩΓΗ - ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΑΣΧΟΛΙΕΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ

Από το 1881 μέχρι το 1944 τα (θεσσαλικά) άγραφα υπάγονταν διοικητικά στην Επαρχία Καρδίτσας του Νομού Τρικάλων και διαιρούνταν σε 7 δήμους. Η Φυλακτή (Σερμενίκου) υπαγόταν στον δήμο Νεβρόπολης με έδρα δήμου τον Μεσενικόλα. Σήμερα τα Θεσσαλικά Άγραφα συγκροτούνται από 73 χωριά και τα Ευρυτανικά Άγραφα από 41. Στο οδοιπορικό του Άγγλου περιηγητού Μάρτιν Ληκ (1805-1810) αναφέρεται ότι τα Άγραφα (Θεσσαλικά και Ευρυτανικά) περιλαμβάνουν 85 χωριά με 7.685 σπίτια, παράγουν 4.000 οκάδες μετάξι και 15.000 φορτώματα κρασί. (1 φόρτωμα = 100 οκάδες).

Η δημιουργία του χωριού μας γύρω από τα δύο μοναστήρια, όπως και η δημιουργία των γειτονικών χωριών, αποτέλεσαν μια πληθυσμιακή ενότητα και επομένως ήταν ένα σίγουρο καταφύγιο πολλών για να

μπορέσουν να επιβιώσουν στα δύσκολα χρόνια του οθωμανικού δεσποτισμού του 16ου και 17ου αιώνα. Τα περισσότερα χωριά της Πίνδου είναι δημιουργήματα του φόβου που προέρχεται από τους ξένους κατακτητές και φυσικό της ανάγκης, για άμυνα και επιβίωση. Καταφεύγουν κυρίως στις κρυμμένες από τον κάμπο πλαγιές των ψηλών βουνών, προτιμούνται οι μεσημβρινές αποκλίσεις για την ηλιοφάνεια, ασχολούνται με το ξεχέρσωμα ενώ το κοντινό δάσος εκτός από ένα επιπλέον καταφύγιο προσθέτει και τα δικά του προϊόντα δηλαδή ξυλεία, κυνήγι, κάστανα κ.λπ. Οι ορεινοί βοσκότοποι της περιοχής όπως ήταν φυσικό αποτέλεσαν την προϋπόθεση για την δημιουργία μεγάλης κτηνοτροφίας.

Ο πληθυσμός των ορεινών χωριών αυξήθηκε σημαντικά κατά τους χρόνους της Τουρκοκρατίας. Ο πληθυσμός

συνέχεια στη σελ. 3

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου μας και
"Η ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΤΗΣ"
εύχονται σε όλους τους συγχωριανούς
και φίλους του χωριού μας

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ

ΚΑΛΕΣΜΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΑΣΧΑΛΙΑΤΙΚΟ ΧΟΡΟ

Το Δ.Σ. του Συνδέσμου Φυλακτιωτών Καρδίτσας και το Δ.Σ. του Εξωραϊστικού Συλλόγου Φυλακτής διοργανώνουν και φέτος τον παραδοσιακό χορό τη δεύτερη μέρα του ΠΑΣΧΑ στο χωριό. Πιστεύοντας ότι τέτοιου είδους έθιμα θα πρέπει να διατηρηθούν, καλούμε όλους τους χωριανούς να συμμετάσχουν σ' αυτό το χορό.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ, 16-4-2001, ΩΡΑ 3μ.μ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Η κ. Νίκη Κωστή απέκτησε κοριτσάκι
Ευχόμαστε να τους ζήσει.

- Η Μαριάνθη Π. Τσιαμαντά ετών 65
- Χαρίκλεια Σ. Τσιαμαντά ετών 93

Φυλακτή

Του Γιάννη Βασιλάκου

Γεννήθηκα στα Άγραφα στη Λίμνη του Πλαστήρα μέσα στα πράσινα βουνά πλούσια σε πανίδα.

Μικρό ήταν το χωριό η φτώχεια ήταν μεγάλη όλοι οι νέοι φεύγανε σε κάποια πόλη άλλη.

Έτσι κι εγώ αποφάσισα να πάω στα καράβια όλου του κόσμου γύρισα θάλασσες και λιμάνια.

Γις ομορφιές σου Φυλακτή άλλο χωριό δεν έχει κάθε επισκέπτης που έρχεται μονάχους του τις βλέπει.

Έρχεται και ξανάρχεται στον καθαρό αέρα την ηρεμία του να βρει και φέρνει και παρέα.

Ο Γιάννης Βασιλάκος γεννήθηκε το 1959 στα Καλύβια Φυλακτής. Τελείωσε Γυμνάσιο στον Μεσσηνικόλα Καρδίτσας και από τότε που τελείωσε το Γυμνάσιο ταξιδεύει στις θάλασσες. Η Συντακτική Επιτροπή της Φωνής της Φυλακτής τον ευχαριστεί για το ποίημα που έστειλε, περιμένει

Της Φυλακτής οι ομορφιές πόσο μου έχουν λείψει πάντα μου έρχονται στο νου ο ήλιος πριν να δύσει.

Θέλω να πάω περίπατο μέσα στην άγρια φύση κάτω απ' τον ίσκιο τον παχύ η σκέψη να ηρεμήσει.

Στη Λιούμπο να πιω πρωί νερό και στην Καμζα το βράδυ στη Λίμνη το απόγευμα να πάω για παραγάδι.

Μεσ' τα σοκάκια του ναρθω και στις ανηφοριές σου και ν' αγναντέψω από ψηλά τις σπάνιες ομορφιές σου.

Πλατάνια αιωνόβια έλατα στολισμένα και τα βουνά τριγύρω σου να είναι χιονισμένα.

να στείλει και άλλα και του εύχεται "Γαλήνιες θάλασσες".

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Γραφείο του Δημ. Διαμερισματος Φυλακτής, παραμένει ανοιχτό κάθε Τρίτη και Πέμπτη και εξυπηρετεί τους δημότες μόνο για θέματα του Ο.Γ.Α. Για ότι άλλα θέματα οι δημότες θα απευθύνονται στο τηλέφωνο του Δήμου Νεβρόπολης Αγράφων, (0441) 92931

«Η ΝΕΑ ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΦΥΛΑΚΤΗΣ»

Τριμηνιαία εφημερίδα του Συνδέσμου Φυλακτιωτών Καρδίτσας Έδρα: Καρδίτσα

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Κωστή Δ. Χριστίνα
Ξηροφώτου Γ. Ρένα
Φώτος Θ. Αναστάσιος
Τσιαμαντάς Χ. Αθανάσιος
Αλεξίου Π. Βασίλειος

Εκδότης - Διευθυντής
Βασίλειος Χ. Διαμαντής
Διάκου & Χατζημήτρου 57
431 00 ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: (0441) 25375

Υπεύθυνος σύνταξης
Τσιαμαντάς Γεώργιος
Περριβίου 27
431 00 ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: (0441) 42058

Εκτύπωση
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
Μεγ. Αλεξάνδρου 10
Τηλ.: (0441) 20257

1	Λ	Α	Ρ	Β	Δ	Σ	Α	Ρ	Δ	Ε	Δ	Τ	
2	Α	Θ	Ε	Ι	Ρ	Σ	Ε	Θ	Ι	Α	Ν	Ο	
3	Σ	Α	Α	Τ	Ρ	Α	Ε	Τ	Ο	Τ	Ε	Ε	
4	Α	Σ	Ο	Ε	Τ	Ρ	Α	Ρ	Α	Δ	Α	Α	
5	Ρ	Ω	Ω	Ι	Ε	Α	Α	Ρ	Α	Δ	Α	Α	
6	Η	Π	Ε	Λ	Ο	Ε	Ο	Ν	Τ	Η	Λ	Ε	
7	Α	Ρ	Α	Α	Ο	Σ	Ο	Σ	Ε	Ε	Τ	Ε	
8	Ο	Ρ	Ε	Ο	Σ	Ε	Ρ	Τ	Α	Θ	Ο	Σ	
9	Ε	Σ	Ο	Π	Ο	Ι	Α	Ε	Ε	Σ	Ο	Ε	
10	Τ	Ο	Π	Ι	Α	Ο	Τ	Ι	Ε	Ε	Ε	Ε	
11	Α	Α	Θ	Σ	Π	Α	Ζ	Μ	Α	Τ	Ι	Ε	Ο
12	Η	Η	Α	Ο	Μ	Α	Ο	Ο	Ω	Α	Ρ	Α	Ρ
13	Α	Ο	Ω	Τ	Α	Ζ	Ο	Ι	Α	Ω	Α	Α	Α

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

ΚΑΘΕΤΑ

1. Διαμέρισμα του Δήμου μας - Τα έχει η γάτα
2. Αναρίθμητες - Μουσικό όργανο
3. Ζώα του χωριού - Το αδράχτι
4. Πρώτος σε επίδοση - Άφωνο τσίρι - Και για τον Παπά ισχύει
5. Μια στάση - Ρευματολόγης
6. Δημοτικό μας διαμέρισμα
7. Μονωδία - Αναφορική αντωνυμία - Άφωνα Κάιτη
8. Βεβαίωση, υπόσχεση - Γνωστή κομώπολη της Ελβετίας
9. Μισή κότα - Γιός του κρόνου και της Ρέας - Μπέρναρντ.....Ιρλανδός συγγραφέας
10. Υφάσματα πολλών μέτρων - Μικρός σπασμός
11. Τμηματικά
- 12 Η νύφη το πετούσε - Λαϊκός ηγέτης της Κίνας - Όνειρο αρχαίων
- 13 Δωμάτιο Τούρκων - Σκοπευτική επιτυχία

1. Εκεί είχε το θερετρό του ο Μουσταφά Μπέης - Υπόσχεση σε Άγιο
2. Όλος - Πρόοδος, ευδοκίμηση
- 3 Αγενης νότα - Πλανιέται με τη φαντασία του
4. Ένας από τους επτά αρχαίους σοφούς - Συγκρατεί τρίχες - Αριθμητικό σύμβολο
5. Ξένων τέχνη - Αγγλων άρνηση - Οργανισμός για τύχη
6. Βαρύς, οξύθυμος - Χρονικός σύνδεσμος
7. Ισχνός, κοκαλιάρης - Κάνει ευκολία
8. Εργαλείο σιδερά - Ένας των Στούτζες
9. Χαρακτηρισμός παραδειγμάτων - Στερνά, έσχατα.
10. Επτανήσιος κύριος - Νηστικός
11. Αόριστα, δυσνόητα - Ασιατική χώρα
12. Κλειδί για όνειρα - Σκεύος για σερβίρισμα - Διπλό στα καμπαρέ
13. Κύπριος συνθέτης - Ξύλινα πέδιλα.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

ΚΑΘΕΤΑ

1. ΑΠΟΣΤΟΛΑΡΑΣ
2. ΝΟΜΑΣ- ΑΝΑΚΑΤΑ
3. ΑΣΟ - ΑΛ - ΙΚΑΡΟΣ
4. ΒΑΡΙΟ - ΠΕΙΡΑΜΑ
5. ΑΤΥΠΟΣ - ΑΝ
6. ΑΧ - ΑΣΟΣ - ΠΑΛΙΑ
7. ΣΑΓΜΑ - ΟΜΟΙΟ
8. ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
9. ΙΡ - ΤΗ - ΑΣΙΤΟ
10. ΚΙΝΗΣΙΣ - ΟΕΚ
11. ΕΤ - ΕΣΤΙ
12. ΑΝΑΒΟΛΙΚΑ - ΟΚ
13. ΓΕΑ - ΑΝΕΣΙΣ - ΣΙ

1. ΑΝΑΒΡΑΣΤΙΚΑ
2. ΠΟΣΑ - ΧΑΪΡΙ - ΑΕ
3. ΟΜΟΡΑ - ΓΜ - ΝΕΝΑ
4. ΣΑ - ΙΤΑΜΟΤΗΤΑ
5. ΤΣΑΟΥΣΑΚΗΣ - ΒΑ
6. ΠΟ - ΙΣΟΝ
7. ΛΑ - ΠΟΣΟΤΗΣ
8. ΑΝΙΕΣ - ΜΑ - ΕΙΣ
9. ΡΑΚΙ - ΠΟΛΑΝΣΚΙ
10. ΑΚΑΡΙΑΙΟ'Σ - ΤΑΣ
11. ΣΑΡΑ - ΛΟΓΙΟΙ
12. ΤΟΜΑΙ - ΟΤΕ - ΟΣ
13. ΒΑΣΑΝΑ - ΣΟΚΑΚΙ

Η ιστορία που φέρνεται με γούρο ....

ΤΑΚΥΠΡΕΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

ΦΩΤΟΣ

ΕΤΟΙΜΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ ΤΕΙΜΕΝΤΟΠΡΟΪΟΝΤΑ

Τηλεφωνικές - Επλ. 0441 / 71080 & 71090 Κιν. 0977 436355 & 0977 306829

Μην ξεχνάς
η συνδρομή σου είναι απαραίτητη για την έκδοση της εφημερίδας

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

του χωριού μας έχει ως εξής:

Έτος	1719	οικογ.	54
Προ έτους	1821	οικογ.	35
Απογραφή	1881	κάτοικοι	404
	1900	κάτοικοι	545
	1920	κάτοικοι	491
	1928	κάτοικοι	465
	1951	κάτοικοι	565
	1961	κάτοικοι	783
	1971	κάτοικοι	655
	1991	κάτοικοι	464

Όπως φαίνεται και από τον πίνακα μάλιστα των χωριών απετέλεσε η μετανάστευση η οποία απογύμνωσε την περιοχή από το ενεργό ανθρώπινο δυναμικό και μετέβαλε τον ορεινό τόπο σε χώρο γερόντων. Το 1960 που ολοκληρώθηκαν τα έργα της Λίμνης Πλαστήρα το χωριό μας είχε πληθυσμό 603 κατοίκους. Οι κάτοικοι ζούσαν από την Κτηνοτροφία, την Γεωργία (Νευρόπολη) και την δασική εκμετάλλευση. Η δασική εκμετάλλευση ήταν η κύρια και παράνομη. Νόμιμη ήταν η χορήγηση ξυλείας στον Δασικό συνεταιρισμό. Και η παράνομη ήταν η λαθραία κοπή ξυλείας (τα λαθραία) τα οποία ετοιμάζονταν την ημέρα στο δάσος και την νύχτα επρωθούντο στα χωριά που ευρίσκοντο στα ριζά της Πίνδου. Μουζάκι, Μαυρομμάτι, Παλαιόκαστρο, ή εпараδίδοντο σε ενδιάμεσα χωριά Βουνέσι, Βλάσδον για να τον προωθήσουν άλλοι μέχρι τον κάμπο.

Μέχρι το 1945 το χωριό διέθετε αρκετούς ραφτάδες (Φραγκοραφτάδες) οι οποίοι ασχολούνταν με το ράψιμο της ποιμενικής κάπας και ακολουθούσαν τους τσελιγκάδες κατά την χειμερινή περίοδο στα καμποχώρια (Φάρσαλα - Θήβα - Λειβαδιά).

Ελάχιστοι κάτοικοι ήταν αγωγιάτες (κιρατζίδες) οι οποίοι εκτελούσαν

μεταφορές από τον κάμπο προς τα ορεινά χωριά και αντίστροφα με άριστη γνώση των δρομολογίων και των δυσκόλων περασμάτων.

Στο χωριό μας υπήρχαν από πολύ παλαιά αρκετοί νερόμυλοι οι περισσότεροι ανήκαν στις Εκκλησίες (Βακούφικοι) όπως οι Μύλοι Κορκοτάρα, Νικολή, (Αγ. Γεωργίου), Παπαδούλη (Αγ. Ιωάννη). Στους παραπάνω μύλους αλέθανε, το σιτάρι, το καλαμπόκι, και την σίκαλη (βρίζα) οι χωριανοί μας αλλά και οι κάτοικοι των διπλανών χωριών (Κρουνέρι, Μπεζούλα, Νεοχώρι).

Για να επιβιώσει κανείς έπρεπε να εκχερσώσει το δάσος για να μπορέσει να σπειρεί σιτάρι, πατάτες, καλαμπόκι, φασόλια, διότι η γη της Νεβρόπολης δεν επαρκούσε για την διατροφή των κατοίκων. Τα παραπάνω μικροχώραφα ονομάζονταν "ρόγκια". Εντός του δάσους υπήρχαν συστάδες καστανιάς, στο "ζαβατάκο", στο "κακότραφο" και σε διάφορα άλλα σημεία τα οποία ονομάζονταν "ζάβατος" και τα κάστανα ανήκαν σε όλους τους κατοίκους του χωριού, ήταν δηλαδή τόποι κοινόχρηστοι. Τα καρύδια αποτελούσαν επίσης ένα σημαντικό στοιχείο διατροφής των κατοίκων.

Για την καλλιέργεια των χωραφιών της Νεβρόπολης δημιουργήθηκε αρχικά θερινός οικισμός για να διανυκτερεύουν οι κάτοικοι και τα ζώα τους και να αποθηκεύουν τα προϊόντα τους. Γι' αυτό ονομάστηκε οικισμός "Καλύβια". Στα "Καλύβια" και πιθανόν στα ριζά σύμφωνα με το φερμάνι του 1719 να εκαλλιεργούντο αμπέλια και στο χωριό να υπήρχαν μεταξοσκώληκες, διότι από παλιά υπήρχαν πολλές Μουριές (σκαμινές).

Σύμφωνα με μια παράδοση το χωριό εκτός από τους πολλούς μύλους είχε στην θέση "Γωγουλέϊκα" και Βυρσοδεψείο για την κατεργασία δερμάτων.

(Συνεχίζεται)

ΔΗΜΟΣ ΝΕΒΡΟΠΟΛΗΣ ΑΓΡΑΦΩΝ

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΑΠΟΓΡΑΦΗ 1991	ΑΠΟΓΡΑΦΗ 2001
ΚΑΡΒΑΣΑΡΑΣ	57	86
ΚΑΡΙΤΣΑ	221	209
ΚΡΥΟΝΕΡΙ	688	815
ΜΠΕΛΟΚΟΜΙΤΗ	202	206
ΝΕΟΧΩΡΙ	1107	1141
ΠΕΖΟΥΛΑ	547	632
ΦΥΛΑΚΤΗ	464	532
ΣΥΝΟΛΟ	3286	3621

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕ ΑΠΟΓΡΑΦΗ 1991

ΚΑΡΒΑΣΑΡΑΣ	+50,8 %
ΚΑΡΙΤΣΑ	- 5,4%
ΚΡΥΟΝΕΡΙ	+18,4 %
ΜΠΕΛΟΚΟΜΙΤΗ	+2%
ΝΕΟΧΩΡΙ	+3%
ΠΕΖΟΥΛΑ	+15,5%
ΦΥΛΑΚΤΗ	+14,6%

ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΣΥΝΟΛΟΥ: +10,2%

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Ιεζεκιήλ & Κολοκοτρώνη
Τηλ.: (0441) 71843

ΛΕΜΟΝΙΑ ΜΠΑΛΤΑ - ΡΑΜΟΥΖΗ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝ/ ΡΑΜΟΥΖΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Ανδρ. Παπανδρέου 24
Τηλ.: 72443, 22961

ΒΑΣΩ ΜΠΑΡΜΠΑΡΟΥΣΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Πλατεία Δικαστηρίων
Τηλ. γραφείου: 26272

ΧΡΙΣΤΙΝΑ Ε. ΠΡΙΤΣΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Πλ. Δικαστηρίων (1ος όροφος)
Τηλ.: 29198

ΧΡΙΣΤΙΝΑ Δ. ΚΩΣΤΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Τηλ.: 71298

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΘΑΛΗΣ»
ΠΑΠΠΗΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ
Ν. Πλαστήρα 9
Τηλ.: 75780

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΑΛΕΞΙΟΥ
Βασίλης Π. Αλεξίου
Τηλ.: 75058

ΚΑΦΕ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ
Κιέριον
ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΓΑΛΙΟΣ
Κεντρική Πλατεία
Τηλ. 21412

ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
«Η ΣΤΡΟΥΓΚΑ»
ΠΡΙΤΣΑΣ - ΑΛΕΞΙΟΥ
Κ. Τερτίπη 5 - Τηλ.: 22227

ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΜΗΛΑΡΑΣ
Τηλ.: 22831

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΠ. ΠΡΙΤΣΑΣ
Βασιαρδάνη & Βάλβη
Τηλ.: 22074 - Οικ.: 26860

ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ
Η. ΠΑΤΤΑΣ - Ι. ΠΡΙΤΣΑΣ Ο.Ε.
Χατζημήτρου 16
Τηλ.: 28017

ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ
ΑΡΓΥΡΙΟΥ
Υψηλάντου 51 - Τηλ.: 23530

ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Καραϊσκάκη 24 - Τηλ.: 40738

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ
ΑΓΟΡΗΣ ΤΣΙΑΜΑΝΤΑ - ΜΗΛΑΡΑ
Καραϊσκάκη 6 - Τηλ.: 20555

ΜΠΑΡΚΑ - ΜΗΛΑΡΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ
ΕΙΔΙΚΗ ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ
Ιεζεκιήλ & Ν. Χαρίτου
Τηλ.: 71091

ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ - ΞΗΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ
ΜΗΛΑΡΑ - ΠΑΛΑΜΙΩΤΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ
ΔΙΑΚΟΥ 9 - ΤΗΛ: 27664

ΚΑΡΙΤΣΑ
ΑΝΘΗ - ΦΥΤΑ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ
ΛΙΝΑ ΦΑΝΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΟ: ΔΙΑΚΟΥ 29
ΥΠΟΚ/ΜΑ: Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 30
ΤΗΛ.: 22464 & 22988

ΚΕΝΤΗΜΑΤΑ
ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΦΩΤΟΥ
ΣΤ. ΛΑΠΠΑ 28 - ΤΗΛ.: 22306

Το νόημα της 25ης Μαρτίου

Του Βασίλη Διαμαντή

"Καλύτερα μιας ώρας
ελεύθερη ζωή,
παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά
και φυλακή"

Ρήγας Φεραίος

Το σύνθημα "Ελευθερία η θάνατος" αντήχησε αποφασιστικά την άνοιξη του 1821, απ' άκρη σ' άκρη της ελληνικής γης, με σκοπό την αποτίναξη της τουρκικής κατοχής. Τετρακόσια χρόνια περίμενε αυτήν την αγία μέρα ο ελληνισμός. Το καριοφυλί της κλεφτουριάς αντήχησε στα ψηλά βουνά μας, όταν οι ξένοι "σύμμαχοι" είχαν συγκατανεύσει και προδιαγράψει την υποδούλωση του έθνους, αλλά η ελληνική ψυχή δεν υποδουλώνετε.

Ο Μακρυγιάννης ονομάζει τους κλέφτες και τους αρματολούς "μαγιά της λευτεριάς". Αυτοί εμπύχωσαν τους άλλους στο μεγάλο ξεσηκωμο. Γιατί, δυστυχώς, δεν ήταν λίγοι εκείνοι που έσκυψαν μοιρολατρικά το κεφάλι.

Η πνευματική περισσότερο και λιγότερο η υλική προετοιμασία τόσων χρόνων καρποφόρησε εκείνη την ώρα. Οι προσπάθειες των δασκάλων του γενους, τα συγγράματα του Κοραή και οι φυλλάδες του Ρήγα θέρειψαν στους Έλληνες το σπόρο της λευτεριάς. Τά κρυφά σχολεία κατάφεραν να μεταλαμπαδεύσουν στα χιλιάδες

ελληνόπουλα τη φλόγα της λευτεριάς. Η παιδεία, η θρησκεία και η πολιτισμική παράδοση κράτησαν τους Έλληνες ενωμένους, τ' αμοιολόγια, τ' ακριτικά τραγούδια και τα τραγούδια της παράδοσης τους ετρεφαν. Αυτά δημιούργησαν το Σούλι, την Αλαμάνο το Χάνι της Γραβιάς, τ' α Δερβανακία και τόσους άλλους τόπους αγώνα και μαρτυρίου. Αυτά δημιούργησαν τ' αν Διάκο, τον Ανδρούτσο τον Κολοκοτρώνη, τον Καραϊσκάκη και τόσους άλλους επώνυμους και ανώνυμους αγωνιστές της Ελευθερίας.

Το νόημα της εθνικής επετείου είναι τόσο ανυπέβλητο όσο και απλό. Δεν έχει σκοπό να ανασκαλέψει τις κίτρισιμένες σελίδες του παρελθόντος αλλά έχει σκοπό να διδάξει στους παλιούς και ιδιαίτερα στους νέους ότι ύψιστο αγαθό η Ελευθερία και θαυμάσιος ο αγώνας για να την αποκτήσεις και να τη κατοχυρώσεις.

Σήμερα την εποχή της παγκοσμιοποίησης, σήμερα που τα πάντα μετρώνται σε δολάρια η ΕΥΡΩ, σήμερα που ο πόλεμος γυροφέρνει στη γειτονιά μας, σήμερα που το ΕΓΩ έχει καταπιεί το ΕΜΕΙΣ οφείλουμε να σκύψουμε πάνω στα διδάγματα του 21, να κρατήσουμε όσο μπορούμε τις εθνικές παραδόσεις και την πολιτισμική μας κληρονομιά.

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Του Παν. Κ. Διαμαντή

Τραγούδι της "σκλαβιάς και του τρόμου"

"Αργει νάρθει εκείνη η ώρα
κι ήταν όλα σιωπηλά
γιατί τα 'σκιαζε η φοβέρα
και τα πλάκωνε η σκλαβιά"

Με τέτοιου είδους φράσεις οι Ποιητές μας και οι ιστορικοί μας εξιστόρησαν εκείνα τα δυσβάσταχτα χρόνια της τουρκικής σκλαβιάς. Όμως και ο ίδιος ο λαός με την παράδοση και τα δημοτικά τραγούδια εξιστορούσαν από γενιά σε γενιά την ζωή των σκλαβωμένων και των αγωνιστών απέναντι στον τουρκικό ζυγό και κατ' αυτόν τον τρόπο κρατούσαν ζωντανό το κύτταρο του ξεσηκωμού και της απελευθέρωσης. Η παράδοση, τα δημοτικά μας τραγούδια και η δίψα των Ελλήνων για λευτεριά αποτέλεσαν τον κύριο μοχλό των αγώνων για την απελευθέρωση της πατρίδας μας. Ένα τέτοιο τραγούδι καθαρά δημοτικό και παραδοσιακό που αναφέρεται στη ζωή των σκλαβωμένων είναι και το παρακάτω:

- Τρεις κοπέλες λυγρές και
τρεις παρδαλομάτες,
πάν' να λευκάνουν το πανί
στης Λυμπιάς τη βρύση
- Στο δρόμο ν' από πάιναν
στο δρόμο που πααίναν,
η μια την άλλη έλεγε η μια
την άλλη λέει,
μαρή που πάμε μοναχές
χωρίς κ' αναν δικό μας;
- Το λόγο δεν απόσωσαν το
λόγο δεν απόσωσαν
πάτα λελούδομ' στο ζυγκί
λελούδομ' καβαλίκα.

Το τραγούδι αυτό αποτελεί μία ενότητα καθόσον το νόημά του είναι συγκεκριμένο, δεν λαμβάνουν χώρα πολλά συναισθήματα και γεγονότα.

Εδώ κυριαρχεί ο φόβος και ο τρόμος των σκλαβωμένων από τον βάρβαρο κατακτητή. Όμως για καλύτερη ανάλυση μπορούμε να το χωρίσουμε σε τρεις (3) υποενότητες.

1η Τρεις κοπέλες λυγρές και τρεις παρδαλομάτες παν' να λευκάνουν το πανί στης Λυμπιάς τη βρύση".

Εδώ φαίνεται ξεκάθαρα μια συνήθεια των κοριτσιών του χωριού που όταν τελείωναν το υφαντό πανί στον αργαλιό πηγαίνανε παρέες - παρέες να το πλύνουν (λευκάνουν) στην πλησιέστερη βρύση, στην προκειμένη περίπτωση στη βρύση της Λυμπιάς (Ολυμπίας), Λύμπω.

2η "Στο δρόμο ν' από πάιναν στο δρόμο που πααίνουν η μια την άλλη έλεγε η μια την άλλη λέει μαρή που πάμε μοναχές χωρίς κ' αναν δικό μας;"

Στα χρόνια εκείνα, αυτές που κινδύνευαν περισσότερο απ' τον άπιστο Τούρκο ήταν οι κοπέλες και οι γυναίκες. Έτσι αναγκάζονταν να κλείνονται στα σπίτια τους, ιδιαίτερα όταν έλειπαν οι άνδρες, ή αν έπρεπε να πάνε κάπου πηγαίναν συντροφιά με τους άνδρες τους.

Στην παραπάνω λοιπόν υποενότητα εκδηλώνεται σαφώς ο φόβος και ο τρόμος που περιέζωσε τις κοπέλες στο δρόμο που πήγαιναν και συνομιλούσαν, όταν αντιλήφθηκαν ότι είχαν ξεμακρύνει κάπως από το χωριό και συνειδητοποίησαν ότι ήταν ασυντρόφευτες από κάποιον δικό τους άνδρα. Συνεπώς υπήρχε κίνδυνος επίθεσης, αρπαγής και απαγωγής από τους εχθρούς κατακτητές. Και να!

3η. "Τον λόγο δεν απόσωσαν τον λόγο δεν απόσωσαν, πάτα λελούδομ' στο ζυγκί λελούδομ' καβαλίκα".

Πράγματι χωρίς καν να προλάβουν να τελειώσουν τη σκέψη τους και τα λόγια τους, παρουσιάζονται αρβανίτες τουρκαλβανόι καβαλάρηδες και τις αναγκάζουν ν' ανέβουν καβάλα στ' άλογα και εξαφανίζονται. Δικαιολογημένα λοιπόν ο φόβος και ο τρόμος στους σκλαβωμένους. Από την άλλη μεριά όμως αυτή η συμπεριφορά του κατακτητή σκλήρυνε την ψυχή τους και γιγάντωνε ολοένα και περισσότερο τον πόθο για ν λευτεριά. Και ήρθε πράγματι η ώρα του ξεσηκωμού όπως όλοι γνωρίζουμε στα 1821.

Υ.Γ. Θέλω εδώ για το παραπάνω τραγούδι να εκφράσω μια προσωπική μου άποψη. Θεωρώ ότι αυτό το τραγούδι είναι εντελώς τοπικό του χωριού μας, με γενικό περιεχόμενο βέβαια, για τους εξής λόγους:

1) Από ότι τουλάχιστον γνωρίζω δεν έχει τραγουδηθεί σε καμία άλλη περιοχή της Ελλάδας ακόμα και με κάποια έστω παραλλαγή.

2) Τα λόγια που χρησιμοποιούνται είναι απαράλλαχτα με την τοπική μας προσφορά και

3) Πιθανολογώ ότι πρέπει να χρονολογείται στα 1750 - 1800 μ.Χ. και ότι η βρύση της Λυμπιάς να ήταν η σημερινή Λύμπω.

Αυτά με κάθε επιφύλαξη και βεβαιώς αν κάποιος συγχωριανός μας γνωρίζει κάτι πιο συγκεκριμένο μπορεί ανεπιφύλακτα να το γράψει στην εφημερίδα μας.

Συνδρομές που λάβαμε

1. Ξηροφώτος Βασ. του Δημ.	5000	5. Μηλαράς Νικόλαος	5000
2. Ξηροφώτος Δημήτριος	5000	6. Μηλαράς Βασίλειος	2000
Παπής Θρασύβουλος	5000		
4. Φώτου Ελάνη του Βασ.	10000	7. Τσιαμαντάς Αν. του Ιωαν.	5000

ΠΡΟΚΥΡΗΞΗ ΜΕΛΕΤΗΣ

Ο Δήμος Νεβρόπολης Αγράφων ως φορέας υλοποίησης της μελέτης, μετά τη σύναψη προγραμματικής σύμβασης για διαδημοτική συνεργασία με τους Δήμους Ιτάμου, Πλαστήρα και Μητρόπολης στις 26-3-2001 προκηρύσσει μελέτη με τίτλο "Αποχέτευση λυμάτων Ο.Τ.Α. λίμνης Πλαστήρα", προϋπολογισμού 70.000.000 δρχ. με προερχόμενη πίστωση από το πρόγραμμα Ε.Π.Τ.Α.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΕΣΤΙΑΣΗ

Στις 3-2-2001 έγινε με μεγάλη επιτυχία η ετήσια συνεστίαση του Συνδέσμου μας στο κέντρο διασκέδασης ΡΕΜΒΗ.

Η μεγάλη συμμετοχή, παρά τις δύσκολες καιρικές συνθήκες, η εξυπηρέτηση των ανθρώπων του κέντρου και η θαυμάσια εμφάνιση της ορχήστρας των αδερφών Αποστολακούλη συνετέλεσαν στο να γίνει ένα θαυμάσιο γλέντι και όλοι μαζί να ανανεώσουμε το ραντεβού μας, αφού είμαστε καλά, για του χρόνου.